

„Kdybych měla vyzdvihnout Tomášovu hlavní lidskou kvalitu, byla by to vzácná směs pokory a sebevědomí – kterou se on pod označením „pokorné sebevědomí“ snaží rozvíjet i u svých žáků. Tomáš ví, v čem je dobrý a co neumí, a umí velmi dobře pracovat s chybou. Svým příkladem ukazuje, jak užitečná je to kompetence.“

Tomáš Chrobák, učitel matematiky z Moravskoslezského kraje, postoupil do světové padesátky soutěže Global Teacher Prize. Vybíralo se z dvanácti tisíc učitelů mezi sto čtyřiceti zeměmi světa. Jeho úspěch komentuje koordinátorka národního kola Hana Matoušů (Rodiče vítáni).

Krátce

- **Otevření škol přijde jako poslední při rušení opatření proti šíření koronaviru.** V pořadu Partie TV Prima ministr zdravotnictví Adam Vojtěch uvedl, že jako poslední se budou opět otevírat školy. Nejspíše k tomu dojde až na přelomu května a června, ale termíny se můžou změnit (iDnes). Šéf krizového štábu Roman Prymula zmínil, že výuka by se poté mohla protáhnout i přes část letních prázdnin. Oba ale předbíhají oficiální tiskovou konferenci MŠMT, kde se zavření škol i změny klíčových zkoušek přesně upraví. Vyjádření Prymuly proto mírnil ministr školství Plaga, který na svém Twitteru upozornil, že informace ke konání důležitých zkoušek, jako je maturita a jednotné přijímací zkoušky, podá on. Do uzávěrky bEDUinu nemůžeme potvrdit přesné úpravy, ovšem můžete je sledovat na našem Facebooku nebo webu.
- **Petice za prominutí maturity má téměř 30 tisíc podpisů.** Podle petentů zmatek s nálezou COVID-19 zabraňuje studentům se plně věnovat přípravě na maturitní zkoušku. Každý z nich rovněž dostává různou úroveň podpory při studiu od svých učitelů. „Někteří studenti věnují svůj čas dobrovolnickým činnostem, které jsou momentálně nezbytnou pomocí pro naši společnost,“ stojí v petici. Z těchto důvodů petenti požadují udělení úřední maturity všem maturantům (Petice.com) v školním roce 2019/2020. Její autoři podporují stanovisko senátora Michaela Canova, který s nápadem prominout maturitu přišel. „Svět se nezbojí a my se teď nebudeme zdržovat záležitostí, která je vzhledem ke vzniklé situaci naprostou marginálností. Pokud bude skutečně předložen návrh zákona tak, jak píše pan ministr, budu v Senátu navrhnout řešení, které jsem zde právě popsal,“ napsal Canov na svůj Facebook.
- **Na desítky otázek od rodičů i učitelů odpovídala předsedkyně Učitelské platformy Petra Mazancová.** Jak klasifikovat děti bez počítače? Může žák propadnout kvůli nesplněnému distančnímu vzdělávání? Jak pomoci s motivací dětem od útlého až po pubertální věk? Petra Mazancová lidsky a s bohatým obsahem odpovídala na dotazy online (Aktualne.cz) se svojí zkušeností jako učitelky, matky i předsedkyně učitelského spolku. Pro spoustu rodičů i učitelů to může být zajímavý zdroj pro vlastní otázky i k zamyšlení.
- **Ahoj, já jsem korona. Ministerstvo vnitra vydalo ilustrovanou brožurku pro děti.** Mluvit s malými dětmi o pandemii, která obrací náš svět vzhůru nohama, může být náročné. V našem zájmu by nemělo být děti vystrašit, ale ani nechat neinformované. Ne všechno, co děti prožívají, my dospělí vnímáme, ne všechno nám děti sdělují. Materiál má napomoci rozhovoru dítěte s dospělými o nastalé situaci, která je velkou zátěží pro všechny. „Velmi záleží na tom, aby se dospělí rozhovoru s dítětem o tématu, jeho emocích, nejasnostech a myšlenkách věnovali,“ doporučuje ministerstvo. Ilustrovanou brožurku najdete zde, doporučení, jak s ní pracovat, zde.
- **Mironet zajistí 1000 počítačů dětem rodin v nouzi pro jejich domácí studium.** Děti s nízkým socioekonomickým statusem jsou mimořádně ohroženy při uzavřených školách. Aby se mohly i na dálku vzdělávat online, společnost Mironet převzala iniciativu a věnuje tisíc počítačů a vyzývá ostatní, aby také přispěli.
- **Psychicky vyčerpaní učitelé mohou využít pomoci psychologů zdarma.** Přestože nejsou mezi jmenovanými „pracovníky v první linii“, určitě se tak často vnímají. Nový projekt dobrovolníků-psychologů a psychoterapeutů #DelámCoMůžu nabízí psychickou podporu skrze seznam odborníků, s nimiž se mohou občané a učitelé spojit.

V souvislostech

ONLINE VÝUKA JE VÝZVA I PRO NEJLEPŠÍ UČITELE, JAK DÁLE VZDĚLÁVAT SVÉ ŽÁKY S PÉČÍ

Šířící se epidemie onemocnění COVID-19, vyhlášení nouzového stavu vládou ČR a přijatá preventivní opatření vystavila vzdělávací systém ČR, školy, učitele, žáky a rodiče zcela mimořádné situaci. Většina škol a školských zařízení nemůže zajišťovat vzdělávací činnost za osobní přítomnosti žáků. MŠMT doporučuje tam, kde to podmínky umožňují, využít nástroje distančního vzdělávání. Způsoby, jak se toho školy zhostily, se ale významně liší, což ovlivňuje nejen děti, ale především rodiče. Ti někdy musí s dětmi trávit dlouhé hodiny nad úkoly, které jim učitelé zadávají. „Sociální sítě se hemží dotazy nešťastných matek a otců, zda to je v ostatních rodinách také tak a jak se vypočítá hmotnostní zlomek či součet bilanských grošů,“ píše ve svém komentáři novinářka Markéta Boubínová (Deník N).

Podle Boubínové velká část učitelů zadává úkoly na den nebo týden emailem. „Pondělí: matematika, pracovní sešit, strana 25, 26, čeština, vyjmenovaná slova, strana 35, 36 a tak dále,“ vypočítává. Zbýšleho tempa úkolů si všimli i sami učitelé. „Vážení kolegové, chci vás poprosit, aby nastoupil zdravý rozum. Opravdu nemusíme rodičům dokazovat, že učíme. Vyženeš domácí práci pro jejich děti,“ začíná svůj apel učitelka Ivona Přechedová na Facebooku. Přes 11 tisíc sdílení a dva a půl tisíce reakcí ukazuje, že jde o zásadní otázku distanční výuky.

Problém s distanční výukou spočívá v několika rovinách. Na té nejhlubší se ukazuje, jak rozmanité je vnímání, k čemu vlastně škola podle učitelů je. Přesun na digitální platformu ukazuje, že někteří učitelé považují předmětové znalosti za klíčové, pro jiné je důležitá schopnost jejich využití v různých kontextech, čehož docilují kreativními úkoly (přenesení znalostí do interaktivní prezentace, vlastního uvažování apod.). Jiní učitelé chtějí dětem dopřát naopak více času s rodinou a umožnit jim poznávat jiné věci, než které probírají běžně ve škole. Mezi nimi jsou ti, kteří se starají jak o znalosti a dovednosti, tak i společenský a duševní rozvoj svých žáků. Organizují videokonference, kde nejen přednáší, ale i si dětmi povídají o svých zkušenostech z domova, pocitech a zájmech.

Na praktičtější úrovni se ukazují různé dovednosti učitelů s digitálními technologiemi. Ředitel společnosti SCIO Ondřej Šteffl apeloval, aby jejich nasazení nebylo tak uspěchané (Facebook), jak se v některých učitelských komunitách může zdát. Totiž mezi učiteli navzájem se probudila ohromná vlna solidarity a pomoci se zdroji. Ve skupině Učitelé+ si pedagogové denně vyměňují tipy a nápady, jak vést hodiny nebo které internetové služby pro online výuku využít. Iniciativa dobrovolníků jménem Učíme online pomáhá ředitelům škol digitalizovat výuku, pokud neví, jak na to. Učitelé se navzájem podporují v tom zahájit online výuku například skrze videohovory nebo zajímavá zadání žákům – zde například ve videu učitele na YouTube. Ministerský projekt na podporu učitelů SYPO zase rozjel sérii webinářů (SYPO), kde prakticky radí, jak zavést online výuku a nebláznit se nebo jak pracovat s rodiči a žáky přes internet.

Svou roli v novém nastavení vzdělávání začínají zjišťovat také zřizovatelé škol. Magistrát hlavního města Prahy v pondělí 16. března zahájil provoz nového portálu učíme.online a internetového Rádia Ámos. Na nich mají ředitelé škol a učitelé hledat způsoby, jak zůstat s žáky a studenty i nadále v kontaktu a pokračovat v jejich vzdělávání. Pražský radní pro školství Vít Šimral zjišťoval od učitelů (Facebook), jaké nejlepší notebooky pořídit žákům, kteří jimi nedisponují a nemohou se tak účastnit výuky. Nedostupnost techniky představuje významný problém a může ohrozit již tak oslabený růst těch nejzranitelnějších dětí ve společnosti. MŠMT již krátce po přerušení prezenčního vzdělávání představilo web NaDálku, kde shrnuje zdroje pro učitele. Podobný rozcestník sestavuje také EDUin.

Je nesporné, že vyučování na dálku bude pokračovat ještě mnoho týdnů. Jestli se něco učíme z prvních krůčků učitelů v ryze digitálním prostředí, je to ona náročnost udržení kvalitního kontaktu s dětmi. Stejně jako ve školních třídách, i v digitálních učebnách by mělo platit, že vzdělávání je o růstu člověka jako osobnosti skrze znalosti, dovednosti a postoje. K tomu je zapotřebí lidského kontaktu a pomocné ruky. Ukazuje se, že tu by neměl plně přebírat rodič, ale dále ztělesňovat učitel v roli mentora a průvodce. Taková role je bez přímého kontaktu s dětmi ovšem velmi obtížná a mále stát v pozadí obav a nepřijemných pocitů mnoha učitelů. Jak správně zajistím, že se moji žáci učí a dává jim to smysl? Který z formátů výuky a jaké nástroje mám použít, když některý jde to a jiným ono? Pedagogové se s těmito otázkami potýkají často v začátcích své kariéry a nyní si je mohou klást znovu. Odpovědi na ně jsou totiž v online prostředí jiné a představují nelehkou výzvu, jak myslet na individuální růst žáků.

Štěpán Kment, analytici EDUin

Tipy a události (výběr z EDUKalendáře)

- **Knihovna Václava Havla vyhlašuje mimořádný 12. ročník soutěže o nejlepší esej pro studenty středních škol na téma: „Odpovědnost v čase pandemie“**

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT